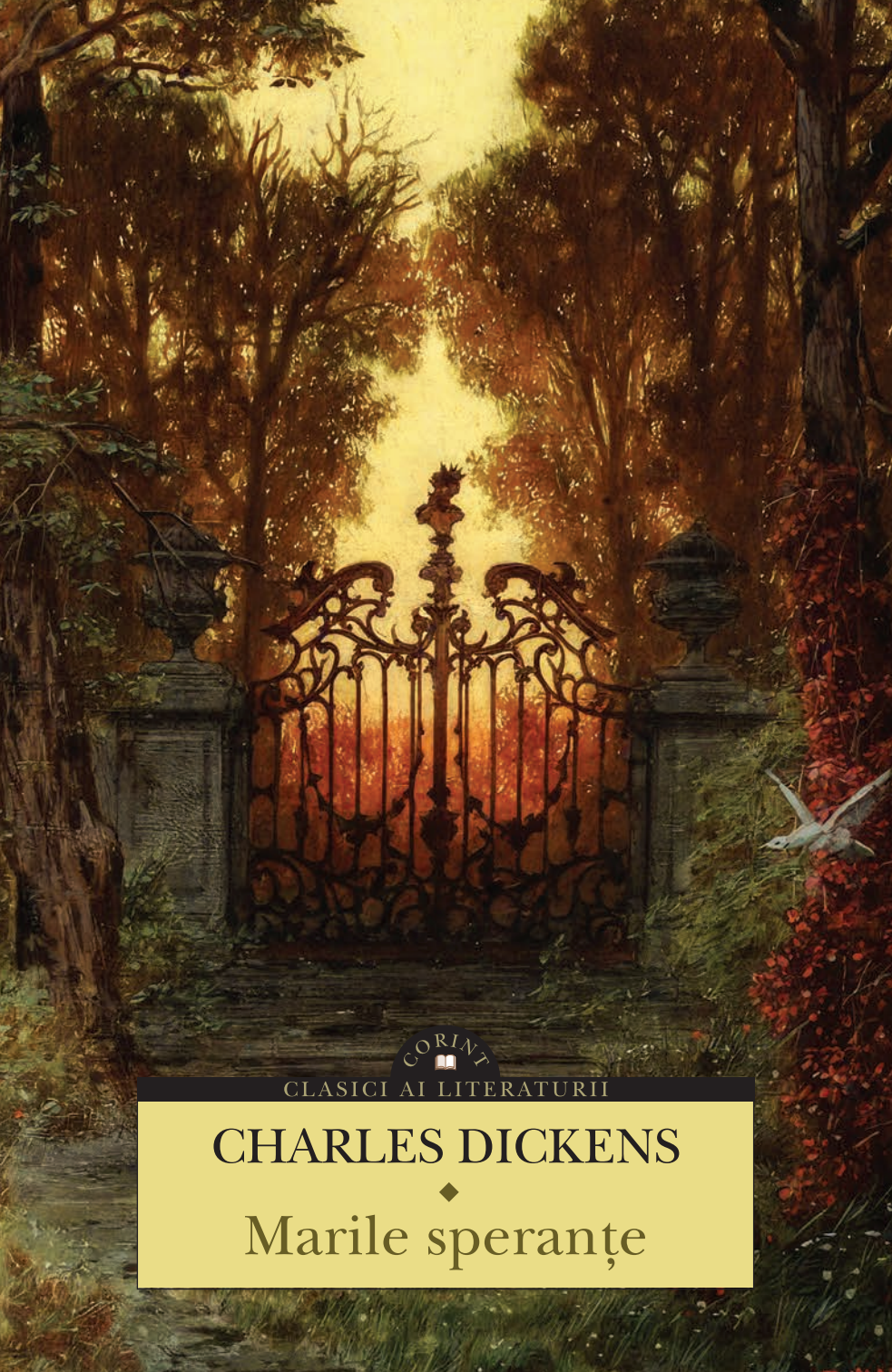

CORINT

CLASICI AI LITERATURII

CHARLES DICKENS

Marile speranțe

CAPITOLUL 1

După tată, numele meu este Pirrip, iar cel de botez – Philip, însă, copil fiind, le-am combinat pe amândouă pe limba mea cum m-am priceput, cu rezultatul că n-am reușit să produc altceva mai de Doamne-ajută decât Pip. Și uite-așa mi-am spus Pip și toți ceilalți au ajuns să mă numească la fel.

Folosesc numele de familie după tată – Pirrip –, bazându-mă pe cel înscris pe piatra lui funerară și pe spusele surorii mele, doamna Joe Gargery, care e măritată cu fierarul. Cum nu mi-am cunoscut nici tatăl, nici mama, și nici nu i-am văzut vreodată în vreo poză (s-au stins amândoi cu mult înainte de apariția fotografiei), primele mele strădanii de a-mi închipui cum arătau au fost legate, cam fără noimă, de pietrele lor funerare. Forma literelor de pe mormântul tatălui meu îmi conturase ciudata idee cum că ar fi fost un bărbat rotofei, îndesat și oacheș, cu părul negru și ondulat. După caligrafia și formularea inscripției – *De asemenea, Georgiana, soția celui de mai sus* –, trăsesem concluzia naivă că mama ar fi fost pistruiată și cam bolnăvicioasă. Cinci pietre mici în formă de romb, fiecare cam de un picior și jumătate¹, așezate ordonat pe un rând lângă mormântul părinților și închinat memoriei celor cinci frați ai mei mai mici – care renunțaseră foarte de timpuriu la încercarea de a-și

¹ Piciorul, unitate de măsură a lungimii, echivalentă cu aproximativ o treime dintr-un metru (n. red.).

asigura existența în zbuciumul universal —, îmi formaseră convingerea neștrămutată că se născuseră toți culcați pe spate și cu mâinile în buzunare.

Ținutul nostru, așezat în preajma râului, era mlăștinos și se întindea pe vreo treizeci și doi de kilometri depărtare de mare, urmând cursul apei. Se pare că prima impresie vie și serioasă a identității lucrurilor am căpătat-o într-o după-amiază umedă și rece, spre înserat. Atunci am trăit clipa în care mi-am dat seama, fără umbră de îndoială, că locul sumbru, năpădit de urzici, era cimitirul, iar Philip Pirrip, răposat întru Domnul în această parohie, precum și soția lui, Georgiana, erau morți și vârați adânc sub pământ; că Alexander, Bartholomew, Abraham, Tobias și Roger, pruncii celor deja numiți, erau și ei morți întru Domnul și acoperiți de pământ; că ținutul sălbatic, întunecat și neted — care se întindea dincolo de cimitir, intersectat de îngrădituri, dâmburi și porți, presărat cu turme de vite la păscut — era împărăția mlaștinilor; că dunga joasă, plumburie, din depărtare, era râul, iar văgăuna sălbatică și îndepărtată, din care se năpustea vântul, era marea, și că boțul înfrigorat, care începuse să plângă, speriat de tot ceea ce se afla în jur, nu era altul decât Pip.

— Tacă-ți fleanca! răsună o voce tunătoare și un om prinse să urce drumeagul dintre morminte, venind dinspre pridvorul bisericii. Stai unde ești, drac împielițat, sau îți tai beregata!

Un bărbat cumplit, îmbrăcat în haine cenușii, aspre, cu un fier prins de picior. Un bărbat fără pălărie, cu încălțările rupte și legat în jurul capului cu o cârpă soioasă. Un bărbat care parcă fusese muiat în apă și tăvălit prin noroi, bătucit cu pietre și tăiat de așchii, bășicat de urzici și zgâriat de măracini, șchiopăta și tremura ca varga, privea fioros și scotea niște mormăieli. Dinții îi clănțăneau în gură când m-a apucat de bărbie.

— Vă... vă rog, domnule, să nu-mi tăiați beregata! l-am implorat eu, îngrozit. Vă rog, domnule.

— Ia spune-ne cum te cheamă! zise omul. Da' iute!

— Pip, domnule.

— Încă o dată, spuse omul, neslăbindu-mă din ochi. Vorbește deslușit!

— Pip. Pip, domnule.

— Arată-ne unde locuiești, zise omul. Arată cu degetul!

Am îndreptat mâna în direcția unde se întindea satul, între aninii negri și pomii cu coroanele retezate, cam la un kilometru și jumătate depărtare de biserică.

După ce m-a privit o clipă, omul m-a ridicat și m-a întors cu capul în jos ca să-mi golească buzunarele. N-a căzut din ele decât un coltuc de pâine. Când biserica reveni la locul ei – căci gestul fusese atât de neașteptat și violent, încât clădirea se răsturnase cu totul, iar turla ajunsese să-mi stea sub picioare –, când biserica reveni la locul ei, cum spuneam, m-am pomenit așezat pe o piatră înaltă de mormânt, tremurând ca varga, în vreme ce omul înfuleca grăbit coltucul de pâine.

— Măi cățelandrule, spuse omul, lingându-și buzele, ce mai obraji durdulii ai!

Bănuiesc că erau durdulii, cu toate că la vremea respectivă nu eram nici prea răsărit pentru anii mei și nici prea voinic.

— Să mă ia naiba dacă n-aș putea să-i mănânc, făcu el, clătinând amenințător din cap, ba chiar așa o să și fac!

Mi-am exprimat sincer nădejdea că poate o să-și schimbe gândul și m-am apucat și mai strâns de piatra funerară pe care mă cocoțase – în parte ca să nu cad și în parte ca să nu mă podidească plânsul.

— Acu' ia fă-te-ncoa'! zise omul. Unde-i maică-ta?

— Acolo, domnule! i-am spus.

Tresări și o luă ușor la goană, apoi se opri și privi peste umăr.

— Acolo, domnule! i-am explicat sfios. „De asemenea, Georgiana.” Ea e mama mea.

— Aha! spuse el, întorcându-se. Și ăla e taică-tău, lângă maică-ta?

— Da, domnule, i-am spus, și el răposat întru Domnul în această parohie.

— Ha! mormăi el, adâncit în gânduri. Și tu unde trăiești – adică, dac-ai avea norocul să fii lăsat să trăiești, ceea ce încă nu sunt prea convins.

— La sora mea, domnule, doamna Joe Gargery, nevasta lui Joe Gargery, fierarul, domnule.

— Fierar ai zis? făcu el și se uită spre picior.

După ce îmi aruncă niște căutături sumbre și se mai uită o dată încruntat la picior, se apropie de mormântul unde mă aflam, mă apucă de ambele mâini și mă împinse spre spate cât putu de mult. Ochii lui mă sfredeleau, iar ai mei îl priveau neputincioși.

— Acu' fii atent, spuse el, se pune problema dacă să fii lăsat în viață. Știi ce-i aia o pilă?

— Da, domnule.

— Și știi și ce-i aia haleală?

— Da, domnule.

După fiecare întrebare mă mai împingea puțin, ca să-mi sporească sentimentul de neajutorare și primejdie.

— Mi-aduci o pilă! Mă îmbrânci din nou și zise: Și haleală. Iar mă înghionti, continuând: Mi le-aduci pe-amândouă. Sau îți scot măruntaiele din tine!

Mă mai smuci o dată.

Eram speriat de moarte și atât de amețit, că m-am agățat cu amândouă mâinile de el, îngăimând:

— Fiți bun, domnule, și lăsați-mă să stau drept ca să-mi treacă amețeala, poate că așa o să pricep mai bine.

M-a răsucit o dată atât de cumplit, încât biserica a sărit peste propria morișcă de vânt. Pe urmă m-a tras de mâini până

am revenit pe piatra de mormânt în poziția șezut și mi-a spus următoarele vorbe înspăimântătoare:

— Măine în zori mi-aduci pila și niște haleală. Vii cu ele la vechiul Battery¹, uite-acolo! Mi le-aduci și nu suflă o vorbuliță, nu faci nici cel mai mic semn sau mai știi și eu ce că m-ai văzut, pe mine sau altceva, și poate scapi cu zile. Dacă nu, ajunge să faci o singură mișcare greșită sau să te abați atâtica de la vorbele mele și o să-ți fie smulse inima și ficații și mâncate fripte! Acu' fii atent, să nu crezi că-s de unu' singur. Am pe unu' tânăr care se ascunde cu mine. Pe lângă ăsta, eu sunt inger! Flăcăul ăsta ascultă ce-i zic. Și flăcăul ăsta știe al naibii de bine cum să pună mâna pe băieți și să le smulgă măruntaiele. Geaba ar încerca vreunu' să se ascundă de el. N-are decât să-și zăvorască ușa, să se vâre în pat și să creadă că e bine-mersi, că flăcăul ăsta se strecoară ușurel până la el și-l termină. Deocamdată îl țin deoparte ca să nu-ți faci nimic, da' nu-i lucru ușor! Abia-l opresc să te-nșface. Ei, ce zici?

I-am promis că a doua zi, dis-de-dimineață, o să vin la Battery cu pila și cu ce resturi de mâncare o să gălesc.

— Zi după mine: „Să mă trăsnească Dumnezeu dacă mint!”, făcu omul.

Am repetat după el, după care m-a lăsat jos, pe pământ.

— Acu', continuă el, marș acasă și să nu uiți ce-ai făgăduit! Ține minte că flăcăul e cu mine.

— Noapte b-bună, domnule, am bâiguit eu.

— Hai c-ai brodit-o cu noaptea bună! spuse el, privind în jur la împrejurimile reci și jilave. Mai bine eram broască! Sau țipar!

Își încrucișă brațele strâns în jurul propriului trup, parcă de teamă să nu se desfacă în bucăți, și o porni șontâc-șontâc spre

¹ Fort abandonat în care sunt amplasate tunuri și alte arme folosite pentru apărarea de coastă (n. red.).

zidul scund al bisericii. L-am urmărit cum își croia drum printre urzicile și măracinișul care mărgineau dâmburile înverzite și în mintea mea de copil mi se părea că ocolește mâinile întinse ale celor morți, furișate afară din morminte, gata să-l înșface de glezne și să-l tragă înăuntru.

Ajunse la zidul scund și îl sări ca un om care ar fi avut picioarele amorțite și țepene; pe urmă se întoarse să se uite după mine. Când l-am văzut că se întoarce, am luat-o la fugă spre casă. Însă după câteva clipe m-am uitat înapoi peste umăr și l-am zărit îndreptându-se din nou spre râu, cu brațele tot încrucișate peste trup, cu picioarele rănite alegându-și anevoie cărarea printre bolovanii mari, așezați în mlaștină ici și colo, drept locuri pentru pașit când veneau ploile torențiale sau se pornea fluxul.

Mlaștina rămăsese doar o linie lungă, neagră, orizontală când m-am oprit să mă uit după el, iar râul devenise și el o dungă orizontală, însă nu chiar atât de lată și de neagră. Cerul nu era altceva decât un șir lung de bețe roșii, mânioase, întreșute cu linii groase și întunecate. La capătul râului abia dacă distingeam cele două mogâldețe negre, singurele în picioare: una era un far după care se orientau marinarii – semăna cu un butoi fără doage cocoțat în vârful unei prăjini care de aproape arăta urât de tot –, iar cealaltă era o spânzurătoare cu câteva lanțuri prinse de ea, de care nu de mult atârname un pirat. Omul se îndrepta șchiopătând spre spânzurătoare de parcă el era chiar piratul care înviase și se întorcea să se bage iar în lanțuri. Gândul m-a răvășit îngrozitor. Ba, zărind vitele cum își ridică alene capetele și se uită lung după el, mi-a trecut prin minte dacă nu cumva și ele gândeau ca mine. Am căutat în jur cu privirea flăcăul cel cumplit, dar n-am văzut nimic. Mă apucase însă din nou spaima, așa că am rupt-o la fugă spre casă fără să mă mai opresc.